

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 24. november 2021
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Mikkel Reenberg
Sagsnr.: 2021-0030-6807
Dok.: 2192354

Besvarelse af spørgsmål nr. 119 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 119 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. oktober 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

/

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 119 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at Den Europæiske Menneskerettighedskommission i sagen *Wakefield mod the United Kingdom* (1989) fastslog, at EMRK artikel 8 om retten til respekt for privatliv og familieliv kræver, at staten hjælper indsatte med at skabe og opretholde forbindelse med mennesker uden for fængslet med henblik på at fremme indsattes resocialisering, og at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i flere sager, blandt andet *Niemetz mod Tyskland* (1988) og *Bărbulescu mod Rumænien* (2017), tilsvarende har fastslået, at retten til respekt for privatliv omfatter retten til at etablere og udvikle relationer til andre mennesker, og vil ministeren redegøre for om det i lyset af disse afgørelser vil være foreneligt med konventionen, at det i dansk ret forbydes livstids- og forvaringsdømte i 10 år at etablere kontakt med mennesker uden for fængslet, jf. udkast til lovforslag om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf mv. (Indskrænkning af livstids- og forvaringsdømtes rettigheder)?”

Svar:

1. Justitsministeriet bemærker indledningsvis, at det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8, stk. 1, at enhver har ret til respekt for bl.a. privatliv, familieliv og sin korrespondance. Beskyttelsen heraf er imidlertid ikke absolut. Der kan gøres indgreb i den nævnte rettighed, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder, jf. EMRK artikel 8, stk. 2.

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der henvises til Den Europæiske Menneskerettighedskommissions afgørelse af 1. oktober 1990 i sagen *Wakefield mod UK* (15817/89) samt til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (EMD) dom af 16. december 1992 i sagen *Niemetz mod Tyskland* (13710/88) og dom af 5. september 2017 i sagen *Bărbulescu mod Rumænien* (61496/08).

Den Europæiske Menneskerettighedskommissions afgørelse i sagen *Wakefield mod UK* angik en indsat, hvis ønske om at blive flyttet fra et fængsel i England til et fængsel i Skotland for at facilitere besøg fra den indsatte

forlovede blev afvist. Kommissionen fandt i den konkrete sag, at der var tale om et indgreb i den indsatte ret til respekt for privatlivet efter EMRK artikel 8, stk. 1, og udtalte i den forbindelse, at EMRK artikel 8 medfører en pligt for staten til så vidt muligt at hjælpe indsatte med at etablere og opretholde forbindelse til personer uden for fængslet med henblik på at fremme den indsatte resocialisering. Kommissionen fandt dog, at indgrebet kunne retfærdiggøres efter EMRK artikel 8, stk. 2, og lagde i den forbindelse bl.a. vægt på alvoren af de forbrydelser, som den indsatte var dømt for, samt at den pågældende var klassificeret som en indsat forbundet med høj sikkerhedsrisiko.

EMD's dom i sagen *Niemietz mod Tyskland* vedrørte en tysk advokat, hvis kontor var blevet ransaget af de tyske myndigheder. Det fremgår bl.a. af den generelle gennemgang af fortolkningen af EMRK artikel 8 i dommen, at beskyttelsen af retten til respekt for privatliv i EMRK artikel 8 i en vis grad må omfatte retten til at etablere og udvikle relationer til andre mennesker (præmis 29). Dommen ses ikke at indeholde specifikke bidrag til fortolkningen eller anvendelsen af EMRK artikel 8 i relation til indsatte i fængsler mv.

EMD's dom i sagen *Bărbulescu mod Rumænien* omhandlede en arbejdstager, hvis arbejdsgiver havde overvåget arbejdstagerens korrespondance, herunder privat, i arbejdstiden og i den forbindelse afskediget den pågældende. I sin generelle gennemgang af fortolkningen af EMRK artikel 8 udtalte EMD, at retten til respekt for privatliv omfatter muligheden for at tage kontakt til andre med henblik på at etablere og udvikle relationer til dem (præmis 70). Dommen ses ikke at indeholde specifikke bidrag til fortolkningen eller anvendelsen af EMRK artikel 8 i relation til indsatte i fængsler mv.

2. Justitsministeriet har i forslag til lov om ændring af straffuldbydelse m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder) lagt op til, at der indføres en bestemmelse om, at livstidsdømte og forvaringsdømte, der er dømt for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf på livstid, i de første 10 år af afsoningstiden skal ansøge om tilladelse til besøg, brevveksling og telefoni, og at kriminalforsorgen kan træffe afgørelse om at nægte adgang hertil.

Som det fremgår af pkt. 2.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, vil den indsatte muligheder for kontakt med omverdenen ikke være afskåret fuldstændigt. Kriminalforsorgen meddeler således tilladelse til besøg, brevveksling og telefoni, hvis der er tale om sådan kontakt med nærtstående eller

personer, som den indsatte havde kontakt til før varetægtsfængslingen. Der kan desuden gives tilladelse til besøg, brevveksling og telefoni i relation til andre end nærtstående og de personer, som den livstids- eller forvaringsdømte havde kontakt til før varetægtsfængslingen, hvis særlige omstændigheder taler herfor. Denne mulighed er bl.a. tiltænkt anvendt i de tilfælde, hvor den indsatte ikke har familie eller i øvrigt kontakt med andre, eller hvis de pågældende ikke ønsker at være i kontakt med den indsatte. Det følger desuden af lovforslaget, at kriminalforsorgen af egen drift skal være opmærksom på, om den indsatte bør tilbydes kontakt, hvis de nævnte omstændigheder gør sig gældende.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt denne bestemmelse er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, henvises der til pkt. 4 om forholdet til internationale forpligtelser og regler mv. i den kommenterede høringsoversigt af 10. november 2021 til forslag til lov om ændring af lov om straffuldbyardelse m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder), jf. Retsudvalget 2021-22, L 76 – Bilag 1.